Ч. 12 | Второк 17 (29) січня 1895. | Рік V.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Старостваx на провінциї.

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(10-те засїдане з дня 26. січня 1895.)

З петиций важнїйші: Громада Підгороде о реґуляцию середної части Гнилої Липи; — кілька громад о запомогу на піднесене годівлї худоби; — жителї громади Знесїня о реґуляцию Полтви; — кілька відділів польского товариства педаґоґічного і учителів народних о підвисшене платнї учителям; — горожани міст Коломиї і Станїславова о запомогу для польского театру ім. Фредра в Станїславові. — Загалом наспіло доси 844 петиций.

Приступаючи до порядку дневного передала Палата справоздане Видїлу краєвого в справі основаня в краю рільничо-поправної оселї для 150 малолїтних хлопцїв комісиї адміністрацийній а справоздане о просьбі громади міста Нового Санча о запомогу на відбудоване спалених частий міста — комісиї буджетовій.

Опісля вела ся дальша дебата над предложенем правительства о надзорі шкільнім. — Перший промавляв пос. Антоневич, котрий зараз на самім початку своєї бесїди сконстатував, що єму і єго товаришам політичним лежить на серци шкільництво народне, скоро они голосували за проектом закона о заснову ваню і удержуваню шкіл народних. Бесїдник думає, що они не заслугують на докір віцепрезидента краєвої Ради шкільної, котрий скористав з листу пос. Телїшевского відчитаного в Палатї, що суть громади, котрі мають школи вже від 100 лїт а члени тих громад не уміють навіть підписати ся. Тому не винуватий анї інспектор, анї учитель, а найменше вже місцева Рада шкільна; головна вина лежить в плянї науковім, котрий в гірских громадах всхідної Галичини не дасть ся виконати, а іменно, щоби ученик в школї научив ся поправно говорити, читати і писати по польски, отже виучити ся тої мови, котрої селянин до 20 року житя майже нїколи не чує. Бесїдник казав, що він і єго товариші яко посли селяньскі повинні боронити автономії громад і длятого не можуть згодити ся на обмежене прав місцевих Рад шкільних. Дальше жалував ся бесїдник на заведене в школах лїпшої рускої правописи, або, як він єї називав, фонетики і доказував, що проект закона має тенденцию політичну, т. є. має на цїли польщене і латиньщене руских дїтий. Бесїдник ставив внесене, щоби цїлий проект звернути комісиї шкільній до переробленя. — Пос. Телїшевский пригадав, що не противив ся реформі закона о надзорі шкільнім, бо признає, що місцеві Ради шкільні під взглядом дидактично-педаґоґічним не виконували надзору, як потреба. Бесїдник єсть спокійний о розвій руских шкіл, бо в краєвій Радї шкільній засїдає Русин, котрий заопікує ся ними. — Пос. Барвіньский полемізував головно з пос. Антоневичем і підніс факт, що в однїй громадї рускій був учитель обряду латиньского, а коли єго хотїли перенести, то громада сама старала ся о то, щоби єго полишити на місци. З того показує ся, що погляд пос. Антоневича, мов би той закон мав на цїли польщене шкіл народних, єсть безосновний. Знане обох язиків краєвих єсть конечним і давно признаним; навіть в Чехах, де борба народна прибрала так великі розміри, признано потребу науки обох язиків краєвих: ческого і нїмецкого. Бесїдник не перечить, що в шкільництві можуть дїяти ся надужитя, бо преці нема в сьвітї ідеальної адміністрациї, а власти і орґани шкільні повинні дбати о то, щоби не дїяли ся надужитя і не сумнїває ся, що всякі надужитя будуть розслїджувати ся з всею точностию і обєктивностию, а виноваті будуть потягнені до строгої одвічальности. Давнїйше вела ся наука руского язика дуже поверховно, нинї має учитель далеко ширшу задачу, він має плекати і розвивати язик руский. В справі заведеня фонетики в школах, зазначив бесїдник, що під тим взглядом зроблено лиш реформу і викинено лиш кілька злишних знаків. Фонетика не єсть нїчого нового, коли Серби, котрих лїтература стоїть висше, завели у себе фонетику. Бесїдник заявив ся за законом, бо не видить в нім нїякого обмеженя автономії, а коли-б так було, то він би сам против того виступив; для того буде голосувати за законом. — Пос. Антоневич полємізував з Барвіньским. — Пос. Гурик доказував, що той, хто платить на школу, повинен мати відповідний вплив на ню. Закон хоче відобрати той вплив громадї а покликує до надзору над школою репрезентанта видїлу повітового і обшару двірского. Всї завіреня данї віцепрезидентом краєвої Ради шкільної і пос. Барвіньским не можуть єго успокоїти і він волів би, щоби того закона не ухвалено. На тім закінчено ґенеральну дебату. Промавляв ще ґенеральний справоздавець пос. В. Дїдушицкий, котрий доказував, що реформи на поли шкільництва не відносять ся до борби народної, що наука польскої мови для руского народу єсть приступна; що етимольоґічна правопись робить в науцї великі трудности і для того треба улекшити правопись; що коли школа має бути доброю, то мусить бути добрий учитель, а коли має бути добрий учитель, то

12)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

Лодь, гнана гнучкими веслами летїла як стріла по гладонькій площи ріки і не довго треба було ждати, аж із понурої темряви вилинув темний остров, зарослий високими і хорошими деревами, а люди на лоди аж зрадували ся, коли побачили перед собою цїль своєї нічної подорожи.

Сей остров як і всї прочі на Місісіпі, зарослий з краю очеретом, вербами та високими, бавовняними деревами, був такий самісенький, як єго побратими і не відзначав ся від них нїчим. Єго нумер [1]), котрим він був зазначений на картї ріки, і під котрим знаний був лодкарям, був „Шістдесять один“. Як майже до всїх тих малих куснїв землї, положених посеред ріки, так і до сего острова не підходили в послїдних часах лоди, бо як говорено, горікан [2]) спустошив був дуже велику часть з него.

І дійстно, особливо же в двох місцях, де могло би було вигідно пристанути велике судно, сторчало всюди у водї таке множество гилястих вершків дерев, що таки нїяк не можна було дістати ся до берега. Лиш одно місце, а то з лївого боку острова було вільне та отверте і видко, що давними часами хтось сюди заходив. Але тепер були доокола него снаґи [3]) і соєри, що виставали з бистро попри них пливучої води, а ґалярник, котрий, заким ще змеркло ся, мав може надїю привязати тут де своє судно, брав ся чим скорше із немалим страхом до довгих плавок та з цїлої сили відсував своє потяжке судно від місця, на котрім могло єго стрітити якесь нещасте.

Неодин керманич, опершись на довжезну керму, виставочу з води далеко позаду лоди, кляв тогди державі, що так мало дбає про очищене ріки з тих колод, а в души присягав ся, що буде держати ся води, визначеної в єго приписах сплавничих, котрі казали єму плисти по другім боцї острова, і так уйшов несьвідомо тої небезпечности, котра єму і єго лоди могла була стати ся грізнїйшою, як ті всї снаґи і соєри місісіпскі. А з гущавини на березї острова споглядали тогди на него глумливо усьміхаючісь очи і хтось муркотїв собі під носом:

„Будь рад, чоловіче, щось мав на стілько розуму і не прийшов сюди на остров, бо був бись тут ночував таку тиху та довгу нічку, о якій тобі нїколи в житю й не снило ся“.

Що тоті снаґи та соєри не були нанесеним водою деревом, лиш штучно зробленою запорою при помочи якорів та бой [4]), о тім, розуміє ся, нїхто й не думав. Здалека, правда, виглядали они так, як би то їх вода тут нанесла, але зблизька, коли їм було добре придивити ся, можна було дійти слїду цїлої тайни. Але кому хотїло ся марнувати час на то? От сторчать собі колоди у водї, та нехай сторчать; треба їх лиш як найдальше оминати.

Остров сей, положений досить близько лївого берега, був на три анґлїйскі милї довгий, в горішнім кінци досить широкий і з сего

[1]) Місісіпі єсть найбільшою рікою на сьвітї бо має від своїх жерел аж до устя коло Ню-Орлеану 6530 кільометрів або 870 миль а глубина ріки, як до місця, доходить від 10 до 16 метрів. Назва ріки єсть индияньска „місі“ значить: „великий“, а „сепе“: „вода, ріка“ — з того зложилось слово Місісіпі. На Місісіпі єсть таке множество островів, що годї їх всїх називати іменами і для того їх понумеровано. Від устя ріки Огайо до Місісіпі аж до міста Ню Орлеану єсть 125 таких островів.

[2]) Горікан (hurricane)=вихор, буря; від сего слова пішло уживане иногдї й у нас слово: „гураґан“.

[3]) Снаґи і соєри (snags, sawyers) звуть ся пнї і колоди нанесені водою; снаґами називають ся колоди, що сторчать недвижимо у водї, а соєрами — пнї, що заєдно то виринають з води, то в ній поринають.

[4]) Боя (boje)=бочка привязана в сподї води, котра або має означувати мілке місце, або держати що небудь верх води.

він мусить передовсім знати, від кого зависить, і не може зависіти від ріжних властий. — Внесене пос. Антоневича, щоби проект закона відослати назад до комісиї, упало, позаяк за тим заявили ся лиш чотири голоси.

При поодиноких параґрафах промавляли посли: Антоневич, В. Дідушицкий, Бобжиньский, Телішевский і др. Пос. Антоневич домагав ся, щоби до місцевої Ради шкільної не входили репрезентанти виділу повітового і обшару двірского, а пос. Телішевский не хотів лиш репрезентанта виділу повітового, або коли-б Сойм того не ухвалив, то бодай щоби той репрезентант був вибираний Радою повітовою а не виділом повітовим. Всї ті поправки упали, а проект закона ухвалено лиш поправкою комісиї при §. 5-ім. На тім перервано засїдане.

З руских товариств.

(Справозданє з дїяльности виділу і секций наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові за час від загальних зборів дня 11 мая 1893 р. до 31 грудня 1894 року)

(Дальше).

Редакциєю „Зорі" занимав ся в роках 1893 і 1894. Володимир Левіцкий (Василь Лукич), ілюстрацийною частию Кость Паньковский, а за редакцию відповідав в році 1893 проф. Василь Тисовский, а в р. 1894 Осип Маковей.

На попередних зборах висказав виділ бажанє, щоби Галичани численнїйше передплачували „Зорю". Се бажанє тепер, коли „Зоря" не може мати передплатників в Росиї, виділ висказує і нинї. Доконче потрібне для удержаня сеї часописи більше число передплатників з Галичини, а й галицкі автори повинні шукати місця на свої твори в сїм видавництві; чого досї не видко в такім степени, як би можна сподївати ся. Иншого літературного видавництва для родин у нас нема; товариство і редакция стараэ ся по змозї о те, щоби „Зоря" виглядала гідно, але всякі стараня розбивають ся о байдужність загалу, котрий анї не звертає уваги на подібні видавництва, анї не висказує своєї гадки, якої би єму літературної часописи було потрібно. Товариство старалось би радо о потрібні зміни і улучшеня, ало інтеліґенция руска повинна чути обовязок патріотичний супротив своїх родин, що потребують же своєї лектури, і супротив товариства, котре без помочи інтеліґенциї не дасть собі зі всїм ради. Для розбудженя живійшого руху поміж нашими белетристами, товариство призначило для „Зорі" на 1895 рік 150 зр. на конкурс.

Кромі „Зорі" переняло товариство ім. Шевченка на себе ще одно видавництво, а іменно „Часопись правничу", редаґовану доктором Костем Левіцким. Від нового року 1894 товариство видає вже єї своїм коштом. Також „бібліотеку історичну", видавану п. Ол. Барвіньским, переняло товариство на себе і буде єї видавати дальше своїм коштом.

Накладом товариства вийшли від минувших зборів ще сї книжки:

1. Істория рускої літератури, Ом. Огоновского ч. III в. і ч. IV.
2. Словар правничий, дра Костя Левіцкого.
3. Твори Зіньківского*)
4. Пани та люди, повість Левенка*)
5. Словар российско-український, II том.*).
6. Студия про Федьковича, др. О. Колесси.
7. Під хмарним небом. Поезиї Чайченка.
8. Поміж ворогами. Повість Івана Н. Левіцкого.
9. Історична бібліотека т. XV і XVI.
10. Над сьвіжими могилами, Ол. Кониського.
11. Замітки до слова о полку Ігоревім, Вол. Коцоловского.
12. Література галицко-руска і М. Шашкевич, В. Коцовского.
13. Украдене щасте, драма др. Івана Франка.
14. Між народ, повість М. Школиченка.
15. Дитинний вік Т. Шевченка.
16. Парубочий вік Т. Шевченка, і
17. Шевченко в Академії художеств, — О. Кониського.
18. Книга казок, В. Чайченка.
19. Шевченко і Міцкевич, студия др. Ол Колесси.
20. Аґрарні відносини в Галичинї, Вячеслава Будзиновского.
21 Вступний виклад з історії Руси, Мих. Грушевского.
22. Хо, казка Мих. Коцюбиньского.
23. Картина Трутовского: Шевченко над Днїпром.

*) До виданя сих книжок причинили ся значними датками Українцї.

Справа книгарнї товариства ще й досї не полагоджена рішучо, а то задля недостачі фондів. Товариство не могло ще отворити окремого склепу на книгарню, тілько продає свої видавництва в канцеляриї друкарнї. Мимо того книгарня наша приступила до ґремії книгарской і збільшає свій маґазин книжок не лише своїми видавництвами, але й чужими. І так н. пр. товариство закупило для книгарнї „Історичну бібліотеку", видавану Олександром Барвіньским, томи „Історії літератури рускої" др. Омеляна Огоновского; від „Дѣла" купила книгарня значну частину „Бібліотеки найзнаменитших повістий", — словом маґазин книгарнї збільшає ся, тілько треба ще ждати догідної пори на отворене склепу і на винайдене відповідного чоловіка до веденя книгарнї, о якого у нас доволї трудно.

Товариство брало участь також в маніфестациях народних. Віденьскому товариству „Громадї" в перші роковини заснованя его вислало привітну телеґраму. Взяло участь в похоронї Маркияна Шашкевича, причинило ся датком до обходу і зложило вінець на домовинї. Родинї по пок. Яві Матейції вислало кондоленцийну телеґраму. Поздоровило Івана Нечуя Левіцкого і Михайла Старицкого з їх ювілеями літературними, так само презеса наукового товариства в Познани, Цешковского. На обхід Шевченка дня 18 марця 1894 в Петербурзї вислало привітну телеґраму, так само на вечерок, урядженний в Київі на честь проф. Мих. Грушевского. Взяло також участь в концерті, уряженім 1894 року в память Шевченка. На домовину бл. п. Омеляна Огоновского зложило вінець і рішило причинити ся до стипендийного фонду ім. Ом. Огоновского датком сто зр. На памятник Шевченка дало товариство на руку „Клюбу Русинок" сто зр.

Товариство мало за час від послїдних зборів і своїх добродїїв, котрим в значній мірі завдячує свій розвій. А іменно Сойм краєвий признав нашому товариству на рік 1894 запомогу в сумі 500 зр., тепер Міністерство просьвіти

боку формально затарасований множеством пнів, а долїшна его часть виходила в острий кінчик. Але там утворилась була досить значна і може на милю долї рікою ідуча лава піскова, котра вела попід воду до другого острівця, що лежав може на пів милї понизше. І сей острівчик разом належав ще до нумера шістдесять один, бо вода межи обома була за мілка, щоби туди могли перепливати більші судна; поправдї же був він відділений від більшого, горішного острова навіть тогди, коли стан води був найнизший, а коли в липню надплила вода із снігів, що стопили ся в Скалистих горах, то она его зовсїм заливала. Жителї великого острова називали сей острівчик „норою від біди", бо на случай, коли-б їх викрито, то они могли би ще на него повтїкати.

Нумер шістьдесять один був ще лїпше забезпечений від західного або правого боку ріки. Тут окружала его насамперед досить висока лава піскова, що може на яких двіста кроків від головного берега острова кінчила ся вузкою смугою землї, зарослою вербами і молодником бавовняного дерева. Та смуга тягнула ся майже рівнобіжно вздовж цїлого острова а єї знов заслонювала на правім березї також піскова лава, але вже лиш на кілька сяжнїв широка.

Отже до сего острова можна було дістати ся лиш з лївого або всхідного боку, де найблизший до него беріг належав до місісіпскої держави[5], а тут зроблена запора була би певно не допустила на остров нїкого, кого би давнїйше збирала була до того охота. Властивий похват ріки і вода, куди суднам можна було плисти, були зовсїм по правім боцї острова, а віддалене межи сим островом і Арканзасом було може на одну анґлїйску милю, підчас коли від острова шістьдесять один до місісіпскої держави не було й половини того.

На обох берегах проти острова стояло, що правда, кілька низьких трамових хат, як то їх ставлять собі рубачі над рікою Місісіпі, щоби перепливаючим туди пароходам продавати нарубані сяги, але в них лиш рідко коли хтось мешкав і они були майже вже зовсїм опустілї. Хата, що стояла на арканзаскім боцї, не мала вже навіть і даху, а перша лїпша буря могла єї розвалити і занести у воду.

Трохи лїпша була хата на місісіпскім боцї, але й она подобала скорше на хлїв, як на людску домівку. Многі слїди кіньских копит доказували, що сюди досить часто хтось їздив, а кілька, лиш мало витолочених стежок вели на всхід до багна, де вода стояла майже десять місяців в році, і тут кінчили ся.

Але хто би мимо всяких пороблених перешкод зайшов був на остров і не попав зараз на однісеньку добре уходжену стежку, той мусїв би шукати собі дороги через величезний очерет, в котрім лежало повнісенько не то зрубаних але таки з корінем вирваних дерев, котрі на кождім кроцї так ставали на перешкодї, що хиба сокирою та ножем можна би було прокладати собі дорогу до внутра ліса. А що з такої роботи не було би хісна, то й нікому не приходило на гадку брати ся до неї. А хто би лиш з цїкавости або нудьги пустив би ся був на ту дорогу, то певно був би скоро утомив ся і не мав би з неї нїчого більше, лиш хиба подерту одїж та міхурі на руках.

А всеж-таки була тут цїла оселя — так глубоко укрита і так хитро заложена, що навіть бистре око мисливих не могло єї добачити — зложена з девяти малих трамових хат, досить обширного маґазину на товари і пятьох, одна до другої прибудованих стаен на конї. Всї ті будинки разом творили рід подвіря і були на лад індияньских кріпостий так побудовані, що на случай якогось несподїваного нападу могли навіть переважаючій силї ставити досить сильний опір. Маґазин і одна хата зараз коло него стояли по серединї, а доокола них від всходу, як до місісіпскої держави, творили стайнї кріпку стїну з отворами до стріляня; на західнїй же, менше загроженій сторонї, стояли прочі будинки, сполучені з собою високими і підвійними частоколами. Але за найбільшу свою оборону уважали жителї острова довгу, мосяжну басу, корабельну канону, стоячу на вилках, котрою можна було крутити на всї боки, а котра стояла на плоскім даху маґазину і в крайній потребі могла сїяти смерть доокола.

Місце перед маґазином і малою хатою, в котрім мешкав капітан з своєю жінкою, було вільне, а тепер, лїтом, було вкрите великими ослонами від сонця, зробленими з полотна в ріжнобарвні паски. В прочих домах (з виїмкою горішного, просторого, призначеного для нежонатих) жили „жонаті члени товариства". Тота „хата старих молодцїв" або „Bachelors hall", як єї звичайно називано, служила також за спільне місце зборів. Лиш на тайну нараду сходили ся проводирі ватаги в малій, умисно до того устроєній комнатцї в маґазинї, і аж

[5]) Сполучені Держави північної Америки складають ся з 37 поменших, удїльних держав, з котрих кожда має свого окремого президента. Всїма державами править президент у Вашінґтонї, вибираний ґенеральним конґресом на чотири роки. Такою удїльною державою єсть на полудни держава Місісіпі по лївім боцї ріки Місісіпі з головним містом Джексон (Jackson), а напротив неї по правім боцї ріки єсть удїльна держава Арканзас з головним містом Лїтль Рок (Little Rock, Мала Скала). На полудневім заходї від держави Арканзас лежить держава Тексас, а на всхід від Місісіпі держава Алябама. Місто Ню-Орлеан столиця держави Люйзияни, лежить над морем при устю ріки Місісіпі.

признало нам на 1895-ий рік запомогу в сумі 1500 зр. на видавництва. Д. Василь Тарновский з Київа прислав в дарі гарний портрет Шевченка, а д. Корн. Устиянович свій образ: „Мазепа по битві під Полтавою“. Портретист Ге дарував портрет Н. Костомарова для товариства. Професор Пачовский дарував товариству 200 примірників своєї праці про „Билини і думи“. Маляр Сластьон нарисував даром для „Зорі“ прекрасну заголовну вінетку. Д. Олександер Кониський дарував для нашої бібліотеки 392 правничих книжок. Всім сим добродіям складає товариство на сім місци щиросердечну подяку. Також дякує всім редакциям, товариствам і поодиноким особам, що книжками збогатили бібліотеку товариства ім. Шевченка. (Конець буде.)

Перегляд політичний.

Постійна комісия приготовляюча нове поступоване в процесі цивільнім, радила оногди над законом, вводячим процес цивільний.

Староческа Politik записує розмову свого дописувателя з одним виднійшим членом консервативної партиї, з котрої виходить, що о компромісї з конституцийною партиєю більшої посілости нема й бесїди.

В суботу вечером помер в Петербурзї міністер справ заграничних Николай Корлович Ґірс в 75 році житя. Ґірс походив із шведскої родини, був в 1849 р. дипльоматичним дорадником ґен. Лідерса в Семигородї, в 1850 р. секретарем амбасади в Константинополи, в 1869 послом в Берлинї, а в 1875 р. помічником Горчакова. Від 1882 р. аж до смерти був він мінїстром справ заграничних. Хто стане єго наслїдником, ще не знати.

З Білграду доносять, що подорож сербского короля до Біярріц має на цїли наклонити королеву Наталїю, щоби она приїхала до Сербії, де єї присутність в виду частих аґітаций антидинастичних есть конче потрібна. Король і єго батько уважають то за річ конче потрібну, але королева Наталїя, кажуть, жадає, щоби Милян виїхав на завсїгди з Сербії.

Новинки.

Львів дня 28 січня 1895.

— **Презенти** в епархії львівскій одержали оо.: Ів. Барановский на Дубице, Юл. Габрусевич на Годів, Ник. Білецкий на Пациків, Ос. Медведский на Урлїв, Ів. Созаньский на Журів, Юл. Зубрицкий на Яхторів, Ом. Боберский на Суходіл.

— **З Самбора** пишуть нам: Дня 21 с. м. був на Руднї коло Бискович великий огонь; згорів бровар ґрафинї Мариї Борковскої, а разом з ним цїле уряджене і склад пива. Бровар з уядженем був варт 22.477 зр., але в товаристві асекурацийнім був обезпечений тілько на 17.843 зр. Пожар вибух вечером о 8 год. і тревав до 3 год. в ночи. На щастє сильний вітер полуднево-східний ніс іскри і горіючі головнї від міста і виратував самбірске передмістє від великого нещастя. Коло самого бровару стояв будинок і коршма; тим нїчо не стало ся. Кажуть, що огонь був підложений. Сей бровар мав в арендї Кальман Фрайденгайм і Хаім Вольф з Перемишля. В пивници бровару лежало лихе пиво, котрого нїхто не брав, отже Вольф міг собі сьпівати: А ти Кальман, а я Хаїм, пиво робим, нич не маєм. Отже они обезпечили се пиво на 6500 зр. До спілки належав ще й касиер Маєр Ердман, котрий свої манатки заасекуровав аж на 943 зр. Значить, хто єго там знає, може сей огонь в броварі і не взяв ся так нї з того нї з сего; може в тім дехто мав свій інтерес....

— **По пяному.** В селї Камешниця в живецкім повітї Зузанна Мартинєк підпила собі добре горівки у шинкарки Марії Ґурецкої, в котрої пересидїла цїлий день. Вийшовши з шинку, упала на дорозї і замерзла в ночи. Найшли єї аж по шістьох днях. — Дня 23 с. м. при відбираню набитого револьвера від підхмеленого і сильно роздразненого робітника Левера, занятого в броварі Бека і Тріхтля в Снятинї, випалив револьвер і куля ранила легко в руку властителя бровару, а приглядаючому ся тій сценї робітникови мазурови Строчиньскому пробила грудь, так що той вибіг лише на двір і впав трупом.

— **Нещасні пригоди.** В Краснім турчаньского повіта при тартаку працював Гриць Данкович. Дня 14 с. м. спадаючі кльоци вбили Данковича на місци, бо не стеріг ся. — В Замлиню коло Монастиря в ярославскім повітї Мариян Савка, 10-лїтний син тамошного господаря, заломав ся на ледї ріки Любачівки і втопив ся. — На сам сьвятий вечер на дорозї з Конюшок сїмянівских до Рожджалович в рудецкім повітї заблукав ся і замерз сїмнайцять-лїтний хлопець Христоф Ґурка. Тїло єго, присипане снїгом, найшли в поли аж по девятьох днях. — В селї Чистогорбі сяніцкого повіта, коли Юстина Кадиляк вийшла з хати, трилїтний син єї Федько стягнув з припічка горнець з кашею, причім попарив ся так, що до кількох годин помер. — В Риманові сяніцкого повіта дня 5 с. м. Текля Бучек пішла до міста, а свого 2-лїтного сина Сеня лишила в в хатї де сьвітила ся сьвічка. Як там стало ся, нїхто не знає, досить, що коли мати прийшла до дому, застала на дитинї одежу спалену, а саму дитину конаючу. І справдї дитина померла тої самої ночи. Невеселе Рїздво мала Текля. — Побережник двірский з Белеєва в долиньскім повітї застрілив случайно слугу Параню Глебан, котра на Рїздво померла. — При сїй нагодї доносимо на підставі певної відомости з Перемишля, що то неправда, що написала одна польска ґазета о пригодї в Перемишли. Написала, що там з кладки впало в Сян четверо людий і втопило ся. Тимчасом так не було. Той, що таке доніс, мабуть правди не любить.

Телеґрами.

Відень 28 січня. Президент угорского кабінету Банфі був вчера на довшій приватній авдиенциї у Є. Вел. Цїсаря, а відтак робив візити найвисшим достойникам двірским. Мінїстер фінансів Люкач переговорював дальше з мінїстром д-ром Пленером в справах свого ресорту.

Париж 28 січня. Урядова ґазета подала вчера до відомости іменоване нового кабінету під проводом Рібота.

Петербург 28 січня. Вся росийска праса присьвячує померьшому мінїстрови справ заграничних Ґірсови теплу згадку і підносить єго великі заслуги та ревність службову.

Переписка від Редакциї.

— **Вп. Л. Є. в М.:** Насамперед подаємо до Вашої відомости, що нїяка Редакция не обовязана, анї не має права видавати не лиш зверхности громадскій або війтови, але нїкому в сьвітї чужих рукописий, хиба лиш тому, хто їх пише, а так само не обовязана виявляти нїкому імени свого дописувателя. Що до присланих 5 кр. то річ така: На купонї підписані: Лука Карплюк та Федорий і Никола Паламарі. Они так пишуть: „Просимо усильно о з в е р н е н е нам рукописи на допись, уміщену в ч. 276...“ Виходить з того насамперед, що то не зверхність громадска, як Ви кажете, прислала тих 5 кр., але згадані повисше три особи. А відтак: ті три особи просять о „звернене“, віби так, як би то они писали допись, а тимчасом допись писана иншою рукою і хто инший на нїй підписаний, а ми чужих рукописий нїкому не видамо. Нехай тепер ті панове, що прислали нам тих 5 кр., подадуть спосіб, як їм звернути послані гроші, бо ми з своєї кишенї почти оплачувати не думаємо. По нашій думцї найлїпше жертвувати тих 5 кр. на бідних. Коли згода, то ми так зробимо.

Надіслане.

коли там що ухвалили, подавали в „Бачілерс галь“ до голосованя“.

А капітан мав над тими очайдушними і беззаконними людьми, що не признавали нїчого на сьвітї, лиш свої власні закони, якусь дивну, майже непонятну власть. Правда, що він умів виробити собі у них повагу лиш одиноким можливим способом, а то перевагою свого духа і своєю кілька разів доказаною, незвичайною відвагою. Длятого они єго майже так само боялися ся як і поважали, а імени капітана Келього не сьмів нїхто анї на жарт анї на сьміх підоймати.

Лиш дві дороги вели до сеї на око природними заборолами обезпеченої криївки злочинців. Одна ішла від берега попід самі згадані вже штучні спаґи насамперед просто до середини острова, а відтак скручувала ся трошки на ліво. Але тота була призначена лиш на то, щоби того, хто би тут важив ся зайти і пустив ся нею, завести в мале багно, де би певно застряг, коли-б завчасу не вернув ся. Правдива дорога, закрита накиданим галузєм, скручувала ся майже простокутно на право і доходила до „кріпости“ саме під пяту стайню. Друга, порядно вирубана і чисто удержана дорога ішла від полудневої сторони кріпости правим боком багна і просто на полудневий конець острова та вела тут до добре схованих і на случай крайної потреби держаних лодок. Але і з сеї сторони не можна було побоювати ся якогось нападу, бо одно розумно зрубане дерево могло затарасувати дорогу. Тай взагалї оборона острова була би хиба вже послїдним средством розпуки і хиба лиш на то, щоби зискати на часї і допасти до лодок. Головною і одинокою обезпекою ватаги була тайна, яка покривала цїле єї істноване і длятого то всї уважали своєю найбільшою задачею удержувати ту тайну.

Страшна присяга вязала цїлу ватагу, а поодинокі єї члени були так далеко розкинені, так тїсно звязані з собою, що той, котрий би дїйстно хотїв був комусь зрадити ватагу, не був того певний, чи той хтось — хоч би то був судия або який адвокат — не належить сам до союза і не зведе на него, на зрадника, кару.

При тім мали ті, за котрими суди слїдили, безпечну криївку на острові, бо скоро там раз опинили ся, тогди всякі пошукуваня поліциї були надаремні. — Тогди називало ся звичайно, що втїкач спас ся бігством до Тексасу, а він тимчасом сидів собі безпечно на острові. А то ще й начальник ватаги визначував нагороду тому, котрий би зрадника убив. Той дїставав тогди тисячу долярів сріблом на руку, а така значна заплата, коли вже не власна безпечність, спонукала всїх членів, розкинених по краю, пильнувати один другого.

Кождої першої суботи що місяця збирали ся всї на раду, а предсїдателем був тогди капітан Келї. З арканзаскою землею стояли они лиш в дуже малих зносинах, але з місісіпскою в дуже великих. Вартовий, що сидів на вершку найвисшого дерева, як моряк в коши на маштї, міг звідтам видїти оба береги і на то там був, щоби уважати на знаки та іти в поміч товаришам в прикрій хвили, котрі добігли до берега, але не могли дїстати ся на остров. До того служила й чотировеслова чайка, що лежала завсїгди готова до їзди, на пісковій лаві в північно західнім кутї острова. Стежку до чайки знали лиш свої, а она лежала тут на досить отвертім місци, бо мілка вода держала більші судна досить здалека від сего місця і не було обави, що хтось єї догляне.

Але досить сего опису; з ходом оповіданя пізнамо ще близше отсю оселю. А тепер дещо про жителїв сеї републики злочинців.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.